

Put prema stogodišnjici (1): Poziv, poslanje i karizma

U ovom vremenu pripreme za stotu obljetnicu, koje smo započeli regionalnim skupštinama, Prelat nas poziva da razmišljamo o identitetu, povijesti i poslanju Opusa Dei. Serija ima za cilj produbiti karizmu kroz jedan od njezinih bitnih aspekata: posvećenje rada. Ovaj prvi članak istražuje specifičnosti Djela unutar Crkve i razvija koncept poziva i poslanja u kontekstu svakodnevnog života.

1.10.2024.

I. Poziv, poslanje i karizma

U početku bijaše Riječ. Sve je učinjeno u Riječi i kroz Riječ. Bog sve što postoji poziva da bude.

Plodni Božji život je život međuljudskog odnosa. Božanske procesije – nastanak i istek – imaju za kraj osobno biće: Otac rađa Sina, iz Oca i Sina proizlazi Duh Sveti. Kad Bog stvara, on djeluje po istoj logici: on želi osobna bića pred sobom, prema uzoru na Sina i iz ljubavi. Ako Bog poziva cijeli svemir u postojanje, to je zato što želi da u njegovom životu sudjeluju osobna bića: slobodna bića koja ga mogu upoznati i voljeti.

Tako je, u izvjesnom smislu, cijeli svijet posljedica zvanja. Svatko od

nas osobno je pozvan u postojanje: s vlastitim licem, s vlastitim glasom, s bojom svojih očiju. Svatko sa svojim *ja* pred božanskim *tobom*. Zato je Bog htio svijet i stvorio ga: jer je mislio na svakoga od nas.

Poziv: od straha do radosti

Riječ *zvanje* je poznata, očinska riječ. Riječ nedaleko, blizu, riječ upućena svima. Riječ koja otkriva, zove, poziva. Zapravo, cjelokupna povijest spasenja prikazana je kao kontinuirana priča o zvanjima, o neprestanim pozivima koje Bog upućuje u prostoru i vremenu ljudima i ženama s različitih mjesta i u različitim povijesnim razdobljima: vladarima i običnim ljudima, cijelim gradovima i njihovim potomcima.

Propovijedanje svetog Josemaríje približava nam riječ *poziv*, pokazujući nam njegovu veličinu i univerzalnost. Utemeljitelj Opusa Dei pridonio je govoru o pozivu nekoliko

godina, prije Drugoga vatikanskog koncila, u kojemu se on možda shvaćao restriktivno. Na taj je način obnovio učenja mnogih svetaca, još jednom jasno govoreći o pozivu kao nečemu što je zajedničko svim ljudima.

Susret s izrazom *poziv* u točkama Puta i u propovijedima svetog Josemaríje mogao bi u prvi mah izazvati određeno iznenađenje, možda pomiješano sa strahom. Međutim, odmah zatim bilo je radosno vidjeti da je kontekst u kojemu je o tome govorio običan život: studij i rad, prijateljstvo i obitelj, kulturne strasti i sve profesije... Tako shvaćen, poziv je davao svjetlo i važnost onomu što se na prvi pogled činilo da ga i ne posjeduje. Zahvaljujući ovoj poruci svetog Josemaríje, riječ zvanje postala je mnogim muškarcima i ženama poznata, očinska, dostupna riječ.

„Poziv pali svjetlo koje nas tjera da prepoznamo smisao našeg postojanja. To je da se sjajem vjere uvjerimo u razloge naše zemaljske stvarnosti. Naš život, sadašnji, prošli i budući, poprima novi reljef, dubinu koju prije nismo ni slutili. Svi događaji i zbivanja sada zauzimaju svoje pravo mjesto: shvaćamo kamo nas Gospodin želi odvesti i osjećamo se kao da smo preplavljeni tim zadatkom koji nam je povjeren” (Susret s Kristom, br. 45).

Nitko nije isključen

Mnogi ljudi koji su slušali propovijedanje svetog Josemarije bili su iznenađeni i oduševljeni njegovim inzistiranjem da nije uvijek potrebno promijeniti svoj položaj u svijetu, ni posao, ni obične i obiteljske prilike, da bi se odgovorilo na Božji poziv. Ovaj poziv odjekuje upravo tamo, u uobičajenim kontekstima suvremenog muškarca ili žene. Stiže,

možda neočekivano, možda dok imate radni alat u rukama.

Način na koji je sveti Josemaría govorio o pozivu temeljio se na dubokom biblijskom okviru i specificirao je konkretno-partikularnu vrijednost općeg teološkog pojma: Bog poziva svakog čovjeka da ga upozna i ljubi. Svi mi primamo poziv poistovjetiti se s njegovim Sinom i sudjelovati u njegovom istom Duhu. Postojimo po tome i za to; svi, nitko isključen: zdravi i bolesni, bogati ili siromašni, radnici i intelektualci, obdareni mnogim ili malobrojnim talentima za određene djelatnosti.

Poziv da upoznamo i ljubimo svoga Stvoritelja, da budemo nalik njegovu Sinu koji je postao čovjekom, jer smo stvoreni u Kristu, ima svoje ime: to je poziv na svetost, odnosno na sudjelovanje u životu Boga, onoga koji je jedini svetac. Prima ga svaki

čovjek, bilo da je već dio naroda Božjega, Crkve, ili mu je samo naređeno da bude dio toga, čak i ako to još ne zna. Bog poziva sve, ne isključujući nikoga, da sudjeluju u njegovu životu. Krist Isus je prolio svoju krv, umro na križu i uskrsnuo kako bi se naše božansko sinovstvo, pomračeno i gotovo izgubljeno grijehom, moglo povratiti i ponovno uspostaviti u njemu.

Međutim, ako Bog poziva, uvijek je u redu izvršiti poslanje, povjereni zadatak. Vidimo to jasno prikazano u povijesti spasenja. Bog upućuje svoju riječ svakom čovjeku: idi, učini to; radi kako ću te ja naučiti; otiđi iz ove zemlje; govori u moje ime; idi na mjesto koje ću ti pokazati... Gotovo kao da govori: „Stvorio sam te za ovo!" Zapravo, moglo bi se reći da su sve ove specifične misije konkretizacija izvorne misije koju je Stvoritelj povjerio čovječanstvu u Postanku: „Bog uze čovjeka i postavi

ga u edenski vrt da ga obrađuje i čuva" (Post 2, 15).

Općem pozivu na svetost odgovara isto tako univerzalno poslanje: suobličiti se slici Sina, ljubiti bratskom i sinovskom ljubavlju i odbaciti djela grijeha. Suobličiti se sa Sinom znači sudjelovati u njegovom poslanju, to jest preurediti svijet poremećen ljudskim grijesima i vratiti ga Ocu u Duhu Svetom. Isto tako, takva misija podrazumijeva i priču. Ako poziv predstavlja izazov i zahtijeva pravodoban odgovor, ispunjenje poslanja odvija se više na povijesni način: postajemo ono što smo pozvani biti i preobražavamo svijet da postane onakav kakav je Bog želio da bude, oduvijek.

Specifično poslanje u Crkvi

Sam Bog, stvarajući svijet, otvara povijest mogućnosti primanja poslanja. To je poslanje Riječi koju je Otac poslao svijetu da preuzme

ljudsku narav, dovrši stvaranje i otkupi čovjeka od grijeha, vraćajući mu puno dostojanstvo sina u Sinu. Poslanje je Duha Svetoga, poslanog u svijet i u povijest od Oca i Sina, da vjernike suobliči sa Sinom i ponovno ih sjedini u Tijelu Kristovu. Crkva Isusa Krista rađa se iz te dvije misije kao njihov produžetak u povijesti (usp. Drugi vatikanski sabor, *Lumen gentium*, br. 2-4). Cijela Crkva je pozvana i poslana: pozvana je propovijedanjem Kraljevstva Božjega po Isusu i nakon uskrsnuća poslana je svim narodima da sve ljude naučava Evandjelju i krsti ih u ime Oca, Sina i Duha Svetoga.

Crkva postoji i živi za to poslanje i na tu istu zadaću usmjerena su različita poslanja koja Duh Sveti pokreće kroz povijest. Koliko je raznoliko i lijepo cvijeće zemlje, toliko su raznolika i lijepa poslanja koja je Bog povjerio tolikim svecima, bezbrojnim kršćanskim zajednicama, laicima i

svećenicima, redovnicima i redovnicama: poslanja koja su pridonijela i nastavljaju doprinose jedinoj *missio Ecclesiae*.

„Vrt Gospodnji ne posjeduje samo ruže mučenika, nego i ljiljane djevice i bršljane muževa i ljubičice udovica. Jednom riječju, ljubljani, neka ljudi ni u kakvom životnom stanju ne sumnjaju u svoj poziv: Krist je umro za sve. Istini za volju za njega je napisano: „Hoće da se svi ljudi spase i da svi dođu do spoznanja istine“ (1 Tim 2,4)“ (Sveti Augustin, Govor 304, 3, 2).

Poznavajući život svetog Josemarije i slušajući njegovo propovijedanje, shvaćamo da je i on od Boga – u Crkvi i s Crkvom – primio posebno poslanje. Proglašavajući njegovu svetost i ističući je kao primjer, Učiteljstvo je priznalo poslanje koje je primio sveti Josemaría kao dio samog poslanja Crkve.

Ubrzo nakon što je započeo svoj svećenički rad, sveti Josemaría želio je dati ime poslanju koje je primio od Boga, kako bi ga njegovi duhovni sinovi i kćeri mogli nastaviti u povijesti: Opus Dei, djelo Božje, *operatio Dei*. Ističući Božju inicijativu, počeo je govoriti o njoj kao o novom temelju, naglašavajući 2. listopada 1928. kao „dan na koji je Gospodin utemeljio svoje Djelo" (Intimne bilješke, br. 306, 2. listopada 1931.)..

Koliko god široka i opća bila misija nadahnuta Duhom Svetim u povijesti ljudi – a misija Opusa Dei svakako jest, do te mjere da ju je sveti Josemaría opisao kao more bez obala – svaki novi temelj uvijek će imati osebujnu notu koja opravdava svoju namjenu.

Tražiti tu osebujnu notu, specifičnost poslanja ili novog utemeljenja, ne znači odvojiti ga od drugih inicijativa

nadahnutih Duhom Svetim, nego ga bolje upoznati. Stoga se specifičnost Opusa Dei ne može definirati, nasuprot tome, odvajanjem od onoga što drugi čine ili ne čine, veličanjem razlika ili dijeljenjem polja djelovanja. Treba istaknuti posebnost onih koji rade u vinogradu Gospodnjem, ne gubeći iz vida jedinstveno poslanje cijele Crkve, u stavu jedinstva koje traži zajedništvo.

U svakom novom utemeljenju postoji delikatan odnos između specifičnosti i tradicije, između onoga što jest ili se čini novim i onoga što u kršćanskoj poruci mora nužno ostati isto.

Postoje zadaće koje Crkva u svom životu i svojoj tradiciji prepoznaje kao bitne za poslanje koje je primila od Krista. Na primjer: poticanje Božjeg naroda na svetost i suobličenje s Isusom Kristom, poučavanje svakoga da ima osobni i sinovski odnos s Bogom, stavljanje Euharistije u središte života vjernika,

promicanje dostupnosti svećenika za
opraštanje grijeha, dijeliti
sakramente tako da budu primljeni s
plodom, podsjećati sve krštene da su
apostoli u svijetu koji treba ponovno
evangelizirati, širiti nauk pastira,
crkvenih sabora i osobito rimskog
prvosvećenika...

Kako možemo razumjeti vjeru koju je
sveti Josemaría iskustio prije jednog
stoljeća kada je pokrenuo Opus Dei, i
kako je razumio novost koju je Opus
Dei implicirao?

U tu svrhu želimo ponovno pročitati i
produbiti, u godinama koje prethode
stotoj obljetnici osnutka Opusa Dei
(1928.-2028.), neke specifičnosti koje
karakteriziraju njegovu misiju, te još
jednom ispitati karizme koje je Bog
podario i kontinuirano daruje svojim
članovima kako bi ovo poslanje bilo
ispunjeno.

„Radom uredite svijet Bogu”

Mnogi tekstovi svetog Josemarije govore o svrhama novog utemeljenja. Oni su naizgled opće namjene, jer pridonose, kao što bi i trebali, općem dobru Crkve, posvećenju duša, kršćanskoj preobrazbi svijeta. Pa ipak, oni su ciljevi koji upućuju na specifično, osebujno poslanje, koje osvjetljava cjelokupno postojanje onih koji primaju ovaj božanski poziv. Poslanje koje bismo mogli izraziti, na primjer, ovim riječima: „Radom uredi svijet Bogu“; ili: „Preobrazi zemaljske stvarnosti stavljajući Isusov križ na njihov vrh tako da, očišćene od grijeha, sve ljudske djelatnosti budu posvećene iznutra i poprime Kristov oblik.“ U ovoj misiji, navodi sveti Josemaría, članovi Djela „posvetit će sebe, posvetiti druge i posvetiti sam svijet.“ Ovom poslanju doprinose svećenici i laici, ali s preciznom artikulacijom: prvi moraju prije svega služiti drugima, jer ovo poslanje izravno i

neposredno utječe na vjernike laike (usp. Drugi vatikanski sabor, Lumen gentium, br. 31, 36.).

„Ovo je tajna svetosti koju sam propovijedao tolike godine: Bog nas je sve pozvao da ga nasljedujemo; i tebe i mene da, živeći usred svijeta – kao ljudi s ulice! – znamo našeg Krista Gospodina staviti na vrh svih poštenih ljudskih djelatnosti. Sada ćete još bolje razumjeti da ako netko od vas nije volio posao, onaj koji vam odgovara!, ako se nije osjećao autentično privržen jednom od plemenitih zemaljskih zanimanja da ga posveti, ako vam je nedostajao profesionalni poziv, nikad ne bi mogao napraviti razliku, shvatiti nadnaravnu bit doktrine koju ovaj svećenik izlaže, upravo zato što bi mu nedostajao neizostavan uvjet: da bude radnik“ (Priatelji Božji, br. 58.).

Zaziv koji Molitve Opusa Dei upućuju za molitvu zagovora *Ad sanctum*

Josephmariam, conditorem nostrum,
u nekoliko redaka sažima bit svoje
poruke, daje središnju ulogu
posvećenju rada, specificirajući
njegovu apostolsku i misijsku
dimenziju: *Intercedui pro famulis*
tuis, ut fideles spiritui Operis Dei,
laborem sanctificemus et animas
Christo lucrifacere quaeramus.

Čini se da se svi ostali aspekti
kršćanske perspektive koje je sveti
Josemaría osvijetlio u ovom
utemeljenju koji je Bog od njega
tražio, zapravo vrte oko osi
djelovanja u Kristu: mogućnosti
pronalaska Boga i traženja svetosti u
običnom životu; sveopće proširenje
poziva na svetost; oponašanje
skrovitog života Isusa i svete obitelji
iz Nazareta; vrlo posebna pobožnost
prema liku svetoga Josipa – obrtnika,
radnika – do te mjere da svi članovi
Djela obnavljaju svoju posvetu
Opusu Dei na njegov blagdan;
božansko sinovstvo kao sudjelovanje

u Sinovom poslanju da sve pomiri s Ocem po Duhu; apostolat prijateljstva i povjerenja koji su članovi ove ustanove pozvani ostvarivati s radnim kolegama i u svojim društvenim odnosima; trajnost Opusa Dei, sve dok postoje ljudi koji rade na zemlji... Svi ovi aspekti su odjeci temeljnog svjetla čija je središnja točka novo razumijevanje božanske dimenzije ljudskog rada.

Je li specifičnost njegove misije, kao što je gore navedeno, karizma Opusa Dei? Kakav je odnos između poziva, poslanja i karizme? U Svetom pismu i u povijesti Crkve pojam karizma ima vrlo široko značenje. Međutim, uglavnom se odnosi na „dar koji je Bog dao za poslanje". U tom smislu, dinamizam poziva i poslanja prethodi pojmu karizme. Riječ Božja poziva na povjeravanje poslanja; zatim, Bog daje karizme i darove potrebne da se to provede. Ponekad, u uobičajenom jeziku, koristimo riječ

karizma koja se odnosi na besplatnost misije ili određene duhovnosti, kako bismo ukazali da je to dar Duha, božanska inicijativa: Bog je taj koji podiže, poziva, On daruje svoju milost, pomaže, vodi, očinski tražeći korespondenciju ljudske osobe.

„Kad Bog naš Gospodin planira bilo koje djelo u korist ljudi, On prvo misli na ljude koje će koristiti kao oruđe... i daruje im odgovarajuće milosti. Ovo nadnaravno uvjerenje o božanstvenosti pothvata na kraju će nam dati takav intenzivan entuzijazam i ljubav prema Djelu da ćete se osjećati vrlo sretnima žrtvujući se kako bi se ono moglo izvesti" (Upute, 19. ožujka 1934., br. 48- 49).

Bog daje ljudima milost i karizme Duha da ispune poslanje na koje smo svi pozvani: biti sveti i poistovjetiti se s Kristom. Onima koji su pozvani na

određeno poslanje, na određeni pastoralni cilj u Crkvi, Bog daje odgovarajuće darove i karizme da ga izvrše. Da bismo prepoznali specifičnu karizmu svakog novog utemeljenja, a time i Opusa Dei, potrebno je promisliti o njezinoj misiji, kako ju je zacrtao njezin osnivač.

Ne smijemo zaboraviti, isto tako, da misija Opusa Dei prethodi njegovoj ustanovi. U načelu, ovo je poslanje kompatibilno s različitim kanonskim institucionalnim oblicima, sadašnjim ili budućim, sve dok dopuštaju provedbu onoga što je Bog tražio od njezina utemeljitelja: tražiti svetost i puninu božanskog sinovstva usred svijeta, kroz vršenje običnog rada, prikazujući sve ljudske aktivnosti Bogu, preobražavajući ih u Kristov oblik.

Konačno, razumijevanje i produbljivanje poslanja Opusa Dei

donekle je neiscrpan zadatak, jednostavno zato što se radi o autentično teološkoj činjenici čiji je autor Bog. To je poslanje otvoreno povijesti i potaknuto kreativnim Duhom Svetim, te stoga sposobno informirati o različitim vremenima i situacijama: to je karizma koju će kroz povijest utjeloviti mnoštvo ljudi u vrlo različitim situacijama.

Pneumatološka dimenzija misije znači da se način postojanja i življenja onih koji je utjelovljuju može definirati kao duh, a ne kao slovo. Zato Opus Dei ima duh, duh Djela.

Ući dublje u značenje ove misije i ovog duha, upravo onako kako je to sveti Josemaría vidio u svojoj osobnoj meditaciji i prenio u svom propovijedanju, bit će cilj sljedećeg članka.

Ovu seriju koordinira prof. Giuseppe Tanzella-Nitti, s nekoliko profesora s Papinskog sveučilišta Svetog Križa (Rim).

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/put-
prema-stogodisnjici-1-poziv-poslanje-i-
karizma/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/put-prema-stogodisnjici-1-poziv-poslanje-i-karizma/) (4.08.2025.)